

Genel Anestezi

Gençler için bir rehber

Genel anestezi

Genel anestezi, anestezi uzmanının hiçbir şey göremediğiniz, duyamadığınız veya hissedemediğiniz derin uyku benzeri bir durum yaratan bir ilaç (veya bazen anestezi gaz) kullanmasıdır. Bu, baygın olduğunuz ve anestezinin etkisi geçene kadar uyanamayacak olduğunuz anlamına gelir. Genel anestezi cerrahi operasyonlar (ameliyatlar) ve bazı tıbbi testler dahil birçok işlemde gereklidir.

Anestezi ekibi

Anestezi uzmanı, ameliyat ve/veya testler sırasında insanları rahat ve güvende tutmak için anestezi ilacı kullanımı konusunda uzmanlık eğitimi almış doktorlardır. İşleminizden önce siz ve ebeveyniniz ya da hasta bakıcınız, bir anestezi uzmanı ile görüşeceksiniz. Anestezi ve operasyon sonrası ağrı kesici için sizinle bir plan belirleyecekler. Sorularınızı memnuniyetle yanıtlayacaklardır. Diğer personel üyeleri, örneğin; anestezi görevlileri, ameliyathane uygulayıcıları (bazen ODP olarak adlandırılır) ve ameliyathane hemşireleri, anestezi uzmanına operasyon veya test sırasında yardımcı olacaktır. Ayrıca işlemden birkaç hafta veya gün önce bir ameliyat öncesi değerlendirme kliniğine davet edilebilirsiniz. Burada bir hemşire sağlığınız hakkında sorular soracak ve gerekli olabilecek testleri ayarlayacaktır. Bu, sizin ve ebeveyninizin veya bakıcınızın aklına takılan herhangi bir soruyu sormanız için başka bir fırsattır.

Rıza

Anestezi uzmanı siz ve ebeveyniniz ya da hasta bakıcı ile birlikte bakım planınızı belirleyecektir. Plan tartışılıp kabul edilene kadar size hiçbir işlem yapılmayacaktır. Yapılacak her şeyi anlamak ve bu plana 'rıza göstermek' (kabul etmek) için istediğiniz kadar soru sorabilirsiniz. Bakımınız için önerilen plandan memnun kaldığınızda, siz veya ebeveyniniz veya bakıcınız bir onay belgesi imzalayacaktır. Kendi rıza formunuzu imzalayacak yaşta değilseniz, ebeveyninizin veya bakıcınızın ameliyatınıza rıza vermesi gerekecektir. Yaşınız ilerledikçe bu kararlarda daha fazla söz sahibi olabileceksiniz.

Çocuklar ve gençler için rıza hakkında daha fazla bilgiyi aşağıda bulabilirsiniz:

İngiltere: <https://bit.ly/NHS-consent>

İskoçya: <https://bit.ly/NHSinform-consent>.

Anestezi hazırlık

Sağlığınız

- Anestezi işleminden önce mümkün olduğunca sağlıklı olmanız gerekir. Anestezi öncesi dönemde sağlıklı yaşam tarzı değişiklikleri yapmak daha hızlı iyileşmenize yardımcı olacaktır.
- Ameliyatınızdan önceki altı hafta boyunca mümkünse başkalarının sigara dumanını veya elektronik sigarasını solumaktan kaçının. Sigara içmemeniz veya elektronik sigara kullanmamanız da önemlidir. Belki de birlikte yaşadığınız ve sigara ya da tütün kullanan kişilerden bu süre zarfında bunu dışarıda yapmalarını istemeyi düşünebilirsiniz. Ameliyattan kısa bir süre önce bırakmak veya azaltmak hastanede kalış sürenizi kısaltabilir ve yara iyileşmesini ve akciğer fonksiyonlarını iyileştirebilir.
- Ameliyattan önceki günlerde ve haftalarda alkol almamalısınız. Çok fazla alkol karaciğerinizin düzgün çalışmamasına neden olabilir ve iyileşmenizi ve düzelmenizi yavaşlatabilir.
- Kendi güvenliğiniz için anestezi uzmanınızın doğum kontrol hapı kullanıp kullanmadığınızı veya herhangi bir eğlence amaçlı uyuşturucular veya takviyeler alıp almadığınızı bilmesi gerekir.
- Anestezi uzmanı size sigara, alkol ve uyuşturucu kullanımıyla ilgili sorular sorduğunda lütfen dürüstçe yanıt verin. Bu konuları konuşmanın zor olabileceğini biliyoruz, bu nedenle ebeveyninizin ya da hasta bakıcının orada olmamasını tercih ederseniz, anestezi uzmanıyla yalnız konuşmayı talep edebilirsiniz. Dürüst olmak başınızın belaya gireceği anlamına gelmez!
- Ameliyat olacaksanız, diyetinizi ve zindelik seviyenizi de gözden geçirmelisiniz. Ameliyatı beklerken geçen süreyi kendinizi mümkün olan en iyi şekilde sokmak için kullanabilirsiniz, böylece daha hızlı iyileşebilir ve daha hızlı bir şekilde normale dönebilirsiniz. Ameliyata hazırlık üzerine çeşitli dillerde mevcut olan daha ayrıntılı bilgilere web sitemizden ulaşabilirsiniz:
www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages.
- İyi kontrol edilemeyen uzun vadeli tıbbi sorunlarınız varsa, siz veya ebeveyniniz veya bakıcınız ameliyat tarihinizden önce aile hekiminizle veya uzmanınızla iletişime geçmeli ve anestezi almanız gerektiğini söylemelisiniz. Ayrıca, hastanede kaldığınız süre boyunca mümkün olduğunca güvende olmanız için sizin ve anestezi uzmanınızın uygulaması gereken adımları onlarla konuşabilirsiniz.
- Düzenli olarak aldığınız ilaçları hastaneye gelirken yanınızda getirin. Herhangi bir ilacı kesmeniz gerekip gerekmediğini hastane personelleri size bildirecektir.
- Mümkünse, anestezi uzmanınıza söyleyebilmeniz için, herhangi bir alerjisi olan veya anestezi ilaçlarına alerjik reaksiyon göstermiş aile üyeleri hakkında bilgi edinin.
- 12 yaş üzeri tüm kız çocuklarında idrar örneği alınarak gebelik testi yapılması standart bir uygulamadır. Bunun nedeni hamileliğin, hatta erken hamileliğin bile bazı anestezi uzmanlarının çalışma şeklini etkileyebilmesidir, bu nedenle anestezi uzmanının bunu bilmesi gerekir. Bazı tedaviler ve testler doğmamış bir bebeğe de zarar verebilir. Doktorlar ve hemşireler bunun tartışılması hassas bir konu olabileceğinin farkındadır, bu nedenle en güvenli ve adil yol herkesi test etmektir. Hastanedeki personel bu testleri çok hızlı ve çok gizli bir şekilde yapmaya alışkindir.

Daha fazla bilgiye şu bağlantıdan ulaşabilirsiniz:

<https://flipbooks.leedsth.nhs.uk/LN005583.pdf>.

Anestezi öncesi yeme ve içme

- Hastaneye yeme-içmeyi ne zaman kesmeniz gerektiğine dair size net bilgiler verecektir.
- Bu talimatlara uymanız güvenliğiniz için çok önemlidir. Anestezi işlemi sırasında midenizde yiyecek veya çok fazla miktarda sıvı varsa, boğazınıza doğru geri gelip akciğerlerinize kaçabilir. Bu durum boğulmaya veya akciğerlerinizde ciddi hasara yol açabilir. Genellikle az miktarda berrak sıvı (genellikle su veya seyreltilmiş meyve suyu) tüketmeniz teşvik edilir ve bu, anestezi zamanınız yaklaşıncaya kadar güvenlidir.

Giyim

- Daha sonra yıkanması kolay geniş ve rahat kıyafetler giyin. Hastaneye gelirken yeni veya değerli kıyafetler giymekten kaçınin.
- Pijama, terlik ve/veya sabahlık getirmeniz gerekip gerekmediğini sorun.
- Taburcu olduğunuzda giyeceğiniz kıyafetleri getirin.
- Hastane önlüğü giymeniz istenebilir.
- Genellikle, ameliyathaneye giderken metal teli olmayan sütyen dahil çoğu iç çamaşırınız üzerinizde kalabilir, yine de bunu hemşirenize danışın. Operasyon veya test sırasında bazen iç çamaşırlarının çıkarılması gerekebilir.
- Bazen cerrah, ameliyat bölgesindeki kılların bir kısmını tıraş edebilir, fakat bu işlem yapılacaksa genellikle size önceden söylenir.
- Ameliyattan önce diz boyu lastikli çorap giymeniz istenebilir. Bunlar kanın bacaklarınızda iyi bir şekilde dolaşmasını sağlayarak kan pıhtıların oluşmasını önler.

Takılar ve makyaj

- Mümkünse lütfen takı ve süs amaçlı kullandığınız eşyaları evde bırakın. Takılarınızı çıkarmanız mümkün değilse, bir bantla üzeri örtülerek takıya veya cildinize zarar gelmesi önlenir.
- Lütfen makyaj yapmaktan, takma kirpik takmaktan ve her türlü tırnak süslemesinden (takma tırnak, jel, akrilik, oje ve benzeri.) kaçınin. Takma kirpikler siz uyurken gözlerinize zarar verebilir ve tırnak süslemeleri gözlemlene ekipmanının düzgün çalışmasını engelleyebilir. Bunların hastane personeli tarafından çıkarılması gerekebilir ve tedavinizi geciktirebilir.

Zaman geçirme

- Çoğu zaman bir şey yapmadan bekleyeceğiniz vaktiniz olacaktır.
- Meşgul olacağınız bir şeyler (örneğin, kitap, dergi veya cep telefonu) getirin. Lütfen kulaklık ve şarj cihazlarınızı getirmeyi unutmayın.
- Lütfen bu bekleme süresi boyunca sigara içmemeyi veya sakız çiğnememeyi ve yeme-içme kurallarına dikkatle uymayı unutmayın.

Anestezi alma

- Anestezi uzmanınız anestezi işleminize anestezi odası olarak adlandırılan ve ameliyathanenin hemen yanında bulunan odada başlayacaktır. Bazen bu işlem operasyonun ya da testin yapılacağı odada da uygulanabilir.
- Anestezi uzmanınız genellikle size bir kanül yoluyla bir miktar ilaç vererek anestezi işleminize başlayacaktır (bununla ilgili daha fazla bilgi için aşağıya bakın). Nadiren, keçeli kalem gibi kokan bir gazı solumanızı isteyeceklerdir. Anestezi uzmanınız sizin için en iyi olan yöntemi sizinle ve ebeveyn veya hasta bakıcı ile görüşecektir.
- İlacın kanül yoluyla uygulanması sizi uyuşturmak için en hızlı yoldur. Gazı teneffüs ederseniz, bilinciniz kaybolduğunda bir kanül yerleştirilecektir; bu sayede anestezi uzmanı işleminiz sırasında daha fazla anestetik ilaç, ağrı kesici veya başka ilaç ve sıvı verme imkanı bulacaktır. Her iki yöntem de bilinçsiz hale gelmeden önce bayılıyormuş gibi hissetmenize (baş dönmesine) neden olabilir.
- Dilerseniz, bilinciniz kaybolana kadar ebeveyniniz ya da hasta bakıcınız yanınızda kalabilir. Bilinciniz kapandıktan sonra, sizi bekleme odasında ya da gözetim odanızda bekleyebilirler. Alternatif olarak, anestezi etkisini göstermeye başladığında size bir hemşire eşlik edecektir.

Kanül Damar yolu

- Kanül, genellikle elinizin üzerinde bulunan bir toplardamara yerleştirilen ince, esnek, plastik bir borudur.
- Kanül yerleştirildiğinde daha az rahatsızlık hissetmeniz için elinizin üzerine uyuşturmak için bir krem veya özel bir soğuk sprey uygulanabilir.
- Kanülü yerleştirmek için ince bir iğne kullanılır, ardından iğne hemen çıkarılır.
- Kanül yerleştirildikten sonra, ilaçlarınız bu kanül yardımıyla iğne kullanmadan damardan verilebilir. Bazen bu işlem biraz soğukluğa, karıncalanmaya veya hafif rahatsızlığa neden olabilir.
- Ameliyat sonrasında herhangi bir ağrı kesici, sıvı veya diğer ilaç ihtiyaçlarına yönelik bu kanül genellikle yerinde bırakılır.

Anestezi sırasında

- Bir anestezi uzmanı bu süreçte daima yanınızda olacaktır.
- Anestezi uzmanının görevi güvende olmanızı sağlamak ve ameliyat sona erene kadar sizi baygın tutmaya yetecek miktarda anestetik ve ağrı kesici ilaç vermektir.
- Anestezi uzmanı ameliyat boyunca sizi çok yakından izler (kan basıncınız, nabız ve nefes alma dahil).

Ameliyat sonrası uyanma

- Her ameliyatın ve testin süresi farklıdır, ancak işlem sona erer ermez anestezi uzmanı anestezi ilacı vermeyi keser. Buna bağlı olarak yaklaşık beş dakika sonra uyanırsınız.
- Muhtemelen ayılma odasında uyanacaksınız, ancak ilk birkaç dakikayı hatırlamayabilir veya tam olarak nerede olduğunuzu fark etmeyebilirsiniz. Ameliyathane ekibinin eğitimli bir üyesi, genellikle bir post-anestezi hemşiresi, sizinle ilgileniyor olacaktır.

- Uyanma sonrasında nasıl hissedeceğinizi, yapılan işlemin türüne ve almış olduğunuz anestezi ilacıyla ilgili olarak değişecektir. Bazı kişilerde boğaz ağrısı veya kuruluğu ya da baş ağrısı olabilir veya kendilerini biraz uykulu hissedebilirler. Anestezi uzmanınız genellikle hasta hissetmenizi veya hasta olmanızı önlemek için size ilaç verecektir, ancak bir şeyler içtikten veya yedikten sonra da kendinizi daha iyi hissedebilirsiniz. Bazen biraz üşüyebilir veya titreme hissedebilirsiniz. Eğer öyleyse, ısınmanız için size bir battaniye verilecektir.

Ağrıyı dindirme

- Ağrıyı dindirmek ve tedavi etmek önemlidir ve bazı hastalarda (ve bazı ameliyat türlerinde) ağrının normalden daha fazla giderilmesi gerekebilir.
- Ağrıyı kötüleşmeden tedavi etmek daha kolaydır, bu nedenle rahatsızlık hissetmeye başladığınızda, daha kötü olana kadar beklemek yerine sorumlu post-anestezi hemşiresinden veya anestezi uzmanından yardım istemelisiniz.

Gözetim odasına geri dönüş

- İlk başta çok yorgun hissedebilirsiniz.
- Herhangi bir sorun yaşarsanız, yardımcı olabilmeleri için birine haber verin. Bir zile basmanız veya ebeveyninizden ya da hasta bakıcıdan sizin için bir hemşire çağırmasını istemeniz gerekebilir.
- Ne kadar süre içinde tekrar yiyip içebileceğinizi, geçirdiğiniz ameliyat türüne ve aldığınız ağrı kesicilere bağlı olarak değişecektir. Hemşireniz veya anestezi uzmanınız size bu konuda tavsiyede bulunabilir.
- Eve dönmek sizin için güvenli hale gelene kadar hastanede kalmanız gerekir. Genel sağlığınız yerindeyse ve işlem sorunsuz geçmişse, çoğu işlemde aynı gün içinde eve dönebilirsiniz.

Anestezi ilacından doğan riskler

Modern anestezi ilaçları oldukça güvenlidir. Kullanılan anestezi ilacı veya ekipmandan kaynaklanan bazı yaygın yan etkiler mevcut olsa da bu etkiler genellikle ciddi değildir ya da uzun sürmez. Anestezi uzmanınız sizinle ve ebeveyniniz veya bakıcınızla sizin için daha önemli olduğuna inandığı riskleri konuşacaktır. Anestezi ile ilişkili riskler üzerine çeşitli dillerde mevcut olan ayrıntılı bilgilere web sitemizden ulaşabilirsiniz:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages.

Lokal ve bölgesel anestezi

- Bazen ameliyat sırasında uyanık kalmayı tercih edebilirsiniz. Böyle bir seçenek mümkünse, cerrahınız ve/veya anestezi uzmanınız bunu sizinle ve ebeveyniniz ve ya hasta bakıcı ile görüşecektir. Bu durumda, ağrı hissetmemeniz için vücudunuzun bir bölümünü uyuşturmak amacıyla lokal anestezi ilaç enjeksiyonları uygulanabilir.
- Uyanık kalmak isteyebileceğinizi düşünüyorsanız, bunu ön değerlendirmenizde tartışabilirsiniz.

Daha fazla bilgi için

- Daha fazla bilgi için lütfen farklı dillerde mevcut olan web sitemizi ziyaret edin: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages.

Sorumluluk reddi

Bu broşürde yer alan bilgilerin doğru ve güncel olması için çok çalışıyoruz fakat bunu garanti etmiyoruz. Bu genel bilgilerin sorabileceğiniz tüm soruları ve sizin için önemli olabilecek her sorunu kapsamasını beklemiyoruz. Bu broşürü kılavuz olarak kullanabilirsiniz ancak anestezi hakkındaki tercihlerinizi ve endişelerinizi tıbbi ekibinizle görüşmelisiniz. Bu broşür tek başına tavsiye olarak değerlendirilmemelidir. Ticaret ya da kar amacıyla kullanılamaz. Sorumluluk reddinin tamamı için buraya tıklayın (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/turkish).

Çevirilerin tamamı Translators Without Borders çevirmenleri tarafından sağlanmaktadır. Çevirileri olabildiğince hatasız hale getirmek amacıyla çevirilerin kalitesi kontrol edilmektedir, fakat bazı bilgilerin hatalı olma ve yanlış yorumlanma riski vardır.

Görüşlerinizi bize bildirin

Bu broşürü geliştirmeye yönelik önerilerinizi bekliyoruz.

Yorum ve önerilerinizi lütfen patientinformation@rcoa.ac.uk e-posta adresine gönderin

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, Londra WC1R 4SG
020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

Dördüncü Baskı, Ekim 2024

Bu broşür, yayın tarihinden sonraki üç yıl içinde gözden geçirilecektir.

© 2024 Royal College of Anaesthetists and Association of Paediatric Anaesthetists of Great Britain and Ireland

Bu broşür, hasta bilgi materyali oluşturmak amacıyla kopyalanabilir. Lütfen bu orijinal kaynaktan alıntı yapın ve kaynağı belirtin. Bu broşürün bir bölümünü başka bir yayında kullanmak isterseniz uygun kaynak göstermelisiniz ve logolar, marka ve resimleri kaldırmalısınız. Daha fazla bilgi için lütfen bizimle iletişime geçin.